

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Отрошко Т.В.

кандидат педагогічних наук, професор
декан факультету соціально педагогічних наук та іноземної філології

Клеба А.І.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформатики
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Сучасні реалії вимагають від суспільства інших умов життя. Актуальною стала освітня модель, за якої традиційне навчання у формі дистанційного навчання із використанням нових інформаційних технологій доступне кожному.

Система дистанційної освіти стає частиною сучасної освітньої практики та через поєднання сучасних інформаційно-комунікаційних з педагогічними технологіями створює передумови для формування простору відкритої освіти. Пандемія Covid-19 та повномасштабне вторгнення росії в Україну призвели до прискорення створення порталів дистанційного навчання та опанування нових методів організації освітнього процесу.

Дистанційна освіта – це форма навчання, яка є рівноцінною з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання такими як педагогічні та інформаційні технології [3, с. 98].

Дистанційна освіта, яка виступає як ефективне доповнення традиційних форм освіти, як засіб часткового розв'язання її загальних проблем, зокрема, надає можливість одночасно з гнучким за часом і високопрофесійним за змістом вивченням різних предметних розділів знань, формуванням умінь і навичок роботи з багатьох навчальних дисциплін забезпечити інтенсивне практичне застосування тими, хто навчається, методів і засобів інформаційно-комунікаційних технологій, розвиток умінь і навичок у цьому сучасному розділі науки і практики [1].

В. Кухаренко, О. Рибалко та Н. Спротенко визначають дистанційне навчання як «сукупність педагогічних технологій, що базується на принципах відкритого і комп'ютерного навчання та активних методах навчання у спілкуванні в інформаційно-освітньому просторі, для організації освіти користувачів, розподілених у просторі і часі» [2].

Технології дистанційного навчання використовуються у підготовці здобувачів освіти педагогічного спрямування, які повинні сформувані необхідні навички для ефективного використання цих технологій у своїй професійній діяльності.

Поява дистанційних методів навчання сприяє реалізації тенденцій, серед яких виділяємо:

- змішане навчання – поєднання онлайн та офлайн навчання;
- мобільне навчання – за допомогою смартфонів і планшетів;
- гейміфікація (ігрофікація) – інноваційний процес навчання з використанням ігрових та дизайнерських підходів;
- штучний інтелект – використовується як зворотній зв'язок у реальному часі здобувачів освіти будь-де та будь-коли, дистанційне навчання стає доступним та легким.

Характеристикою дистанційного навчання є рівень мотивації здобувачів до освіти та здатність до самоосвіти. Перехід на дистанційні технології, ймовірно, передбачатиме підвищення якості самостійної навчальної діяльності.

Найбільш вдалою формою організації дистанційного навчання є форма відеоконференцзв'язку на різних платформах та можливість використання викладачами та здобувачами освіти достатньої кількості електронних освітніх ресурсів, а також рівень

забезпеченості технічними засобами, підключенням до мережі Інтернет. Дистанційне навчання передбачає навчання на відстані здобувачів освіти, які з тих чи інших причин не можуть отримати освіту через ситуацію в країні.

Більшість платформ, що використовуються при дистанційному навчанні (Zoom, Skype тощо), припускають можливість вимкнення звуку та відео, що ускладнює процес спілкування та зворотного зв'язку, сприяють збільшенню відсотка «втраченої інформації» (через перебої зв'язку та Інтернет з'єднання, вимкнення світла), і знижує діапазон застосовуваних викладачем контрольних функцій.

Ефективність дистанційного навчання залежить від кількох факторів. Головне, щоб викладач чітко планував та організовував освітній процес. Це пояснюється тим, що рівень усвідомлення та засвоєння інформації здобувачами освіти залежить від її обсягу, структури та наочності у навчанні. Тому в обставинах, що розвиваються, викладачі стикаються з необхідністю використовувати інформаційно-комунікаційні технології, а також вивчати нові засоби навчання (платформи, електронні сервіси).

Інформаційно-комунікаційні технології повинні відповідати принципам дистанційного навчання, серед яких можна виділити: принцип гуманістичності навчання (спрямованість навчання та освітнього процесу до людини); принцип проєктування (створення дидактичних матеріалів тощо); принцип доцільного використання нових інформаційних технологій (змістовне наповнення освітніх курсів); принцип забезпечення захисту інформації (безпека при зберіганні, передачі й використанні інформації); принцип початкового рівня освіти (володіння певними навичками роботи з комп'ютером); принцип відповідності технологій до навчання (використання комп'ютерних конференцій, телеконференцій, телеконсультаций, проектних робіт); принцип мобільності навчання [1].

Таким чином, дистанційна освіта динамічно розвивається, охоплюючи багато технологій навчання, які поєднують інформаційні та комп'ютерні технології з телекомунікаціями, з розвитком, у якому навчальні матеріали стають доступними, мультимедійними та інтерактивними.

Список літератури:

1. Биков В. Ю. Дистанційна освіта: актуальність, особливості і принципи побудови, шляхи розвитку та сфера застосування. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології: колективна моногр. К.: Атіка, 2005. С. 77–92.
2. Кухаренко В. М., Рибалко О. В., Спротенко Н. Г. Дистанційне навчання: Умови застосування. Дистанційний курс: навч. посібник за ред. В.М. Кухаренко. 3-є вид. Харків: НТУ «ХПШ», «Торсінг», 2002. 320 с.
3. Шот А. П. Дистанційне навчання у ЗВО: моделі, технології, перспективи: матеріали круглого столу за участю порадників академічних груп та викладачів факультету управління фінансами та бізнесу. 28 квітня 2021 р. Львів: ФУФБ, 2021. 111 с.